

Marija iz Čateža; Keser Ivanka iz Brežic; Mlekuž Zora iz Kroga; Razinger Gizela iz Gorij; Divjak Vera iz Ljubljane; Gorišek Simon iz Dol. Lendave; Trojar Ivana, otroška vrtnarica iz Velenja; De Toni Terezija iz Begunj; Burja Rihard iz Gor. Radgone; Škerle Antonija iz Komende; Tavzav Marija iz Lippe; Dacar Serafina iz Jesenic; Rodič Justina iz Stopič; Brandstätter Marija iz Gor. Tuhinja; Benedikt Marija iz Bleda; Ravbar Ciril iz Stare vasi; Černe Danica iz Bleda; Rakovec Iva iz Velenja; Burja Ljudevit iz Kostanjevice; Debeljak Ivana iz Ribnice; Rabič Berta iz Jesenic; Rečnik Ivana iz Zg. Sv. Kungote; Schiller Avrelja iz Dobljč; Mlekuž Vladislav iz Boh. Bele; Prestor Ana iz Moravč; Dolenc Marija iz Planine; Duh Amalija iz Sv. Trojice; Lobe Avgusta iz Lipoglava; Petrišič Avgust iz St. Vida; Lubej Franja iz Ljutomera; Ljubič Vinko iz Koprivnika; Ljubič Ana iz Koprivnika; Ribič Marija iz Strigove; Šulin Matko iz Toplic; Lujnik Mirko iz Lokavca; Mörderdorfer Vinko iz St. Jurja; Rismal Jelšava iz Slov. Bistrice; Metlika Florentina iz Slov. Bistrice; Zagor Elza iz Bočene; Petje Helena iz Hajdine; Debeljak Ivan iz Ribnice; Šetinec Ljudmila iz St. Vida; Hafner Franc iz Kroke; Rebolj Viktorija iz Trate; Tavželj Aleksandra iz Zalca; Križič Roza iz Starega trga; Cizelj Marija iz Mekinj; Sancin Karel iz Celja; Serajnik Joško iz Dovja; Groznik Milena iz Hrastnika; Beg Anton iz Trbovelj; Burdian Franc iz Šoštanj; Balanč Franja iz Logatca; Presl Miroslav iz Ljutomera; v VII. skupino: Perper Pavla iz Dobriča; Robič Anton iz Sv. Petra pod Sv. gorami; Štokelj Antonija iz Murske Sobote; Monspoli Ana iz Brežic; v IX. skupino: Dolgan Marija iz Sevnice; Belec Ivana iz Križevcev.

Učiteljski pravnik

—Š odmera davka od stanarin in kurjave. Nekatero občinske uprave odmerjajo učitelstvu pri izplačevanju stanarin in kurjave davkov po nepravilnih lestvicah. Nekatero se celo prištejajo k odtegljajem doklade samoupravnih teles. Tako prakticiranje je napačno in ne ustreza tozadevnim predpisom zakona o neposrednih davkih in njegovega pravilnika z dne 8. februarja 1928.

Radi ponavljajočih se poprašenj, kako je s to odmero, in da se bo znalo učitelstvo v bodoče ravnati, prinašamo ta-le pojasnila.

Člen 91. gori citiranega zakona in pravilnika pravi: Vsi ponavljajoči se prejemki, za vezani davku iz vsakega službenega razmerja ali vsakega poklica, se smatrajo za en davčni predmet. Prejemki in koristi, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, so vsak zase poseben davčni predmet.

Zakon o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929. v §§ 29. in 173. jasno določa redno in mesečno se ponavljajočo višino prejemka iz naslova stanarine in podobno tako §§ 23. in 84. višino prejemka iz naslova kurjave. Ta prejemka sta del učiteljske plače, ker izhajata iz istega službenega razmerja in istega poklica. Dohodka iz omenjenih naslovov sta določena vnaprej. Radi tega se ju mora smatrati združena s prejemki po uradniškem zakonu z dne 31. marca 1931. kot en dohodek ali skupni dohodek rednih mesečnih prejemkov.

V smislu te edine pravilne razlage je ta dohodek podrejen davku po členu 95. zakona o neposrednih davkih, ki predpisuje v svoji 2. lestvici davke na mesečni dohodek, zmanjšan za zakonski odbitek, kakor ga predpisuje člen 93. istega zakona.

Povsem napačna je uporaba člena 96. omenjenega zakona za odmero davka od stanarin in kurjave.

Po lestvici, ki jo ta člen priobčuje, se odmerja davke na one dohodke, ki niso ponavljajoči, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki

niso stalno določeni (mesečno), to je, redno se ponavljajoči.

Stanarina in kurjava sta stalno določeni. Radi tega se ne smeta obravnavati zase in ne prideta na lestvico, ki jo prinaša člen 96. Uporaba tega člena je za ta slučaj zgrešena in je odtegljaj za davek nepravilno odmerjen.

Pravilna odmera davka na stanarino in kurjavo se izvrši le, ako se mesečna stanarina in kurjava prištejeta k mesečnim službenim prejemkom po uradniškem zakonu. Od teh skupnih prejemkov se odšteje zakonski odbitek po členu 93. zakona o neposrednih davkih. Ostali znesek je podvržen davku po lestvici, ki jo priobčuje člen 95. omenjenega zakona.

Ker se učiteljem odmerja in odteguje davek od plač pri VII. odd. banske uprave, imajo občine odmerjati in odtegovati le še diferenco davka, ki nastane, ako se prišteje k mesečni plači mesečna stanarina in kurjava. Koliko davka se odtegne od plače, je razvidno iz mesečnega plač. seznama.

Zgrešeno je postopanje obč. uprav, katere nalagajo na davek stanarin in kurjav doklade samostalnih teles (občinske ali cestne doklade).

Člen 97. zakona o neposrednih davkih v svojem 3. odstavku pravi: Državni uslužbenci niso zavezani samoupravnim dokladom glede davka na prejemke po zakonih in naredbah, ki veljajo za državne uslužbenice.

OPOZORILO UPRAVITELJSTVOM.

Vsa šolska upraviteljstva se opozarjajo, da se odpošiljajo mesečni plač. sezname naravnost na VII. odd. kraljevske banske uprave v Ljubljani.

Dalje se opozarja, da upraviteljstva predložijo z mesečnimi plač. seznamami tudi pooblastila, ako ne podpisuje podrejeni učitelji sami plač. seznamov. Ako gre za podpis na enojniku, naj bo pooblastilo temu primerno sestavljeno, če gre za podpis na dvojniku in prejem denarja, pa temu primerno. Vsako pooblastilo mora biti samostojno, zase in vsak mesec posebno. Pooblastila naj bodo vedno overovljena po upraviteljstvih, razen posebnih slučajev, ki jih overovi sodnja. Kolkovnje ni potrebno. Brez overovljenih pooblastil ni mogoče redno in točno poslovanje.

Da ne nastajajo nepotrebne zamude in prekladanja, se vas vabi, da se natančno ravnate po zgornjih navodilih.

Mladinska matica

LETOSNJE KNJIGE
MLADINSKE MATICE.

1. Kresnice VI.
2. Bogomir Magajna: »Brkonja Čeljustnik«.
3. E. Deržaj - A. Černejeva: »Za vesele in žalostne čase«.
4. M. Kmetova: »Lovci na mikrobe«.

Vse 4 knjige so bogato ilustrirane. Prvič izide letos v rednih publikacijah obširna slikanica v 4 barvnem tisku na finejšem papirju. »Brkonja Čeljustnik« izide z 18 celostranskimi ilustracijami Božidarja Jakca.

Izredno obširne in pestre bodo letos »Kresnice«.

V 10. številki »Jugoslovenčeta« je izšel prevod K. Sirokove črtice »Kako sem postal zaveden Slovenec«, ki je bila priobčena v »Kresnicah«.

Knjige Mladinske matice so povečini že dotiskane. Ljubljanske šole dobijo že 13. t. m. zjutraj. Prosimo cenj. poverjenike, da jih pošljejo iskat.

Tiste šole, ki ne pošljejo pravočasno naročil, seveda knjig ne bodo mogle dobiti.

vztrajal na svojem službenem mestu polnih 20 let. Ugled in spoštovanje, ki ga je užival pokojnik med Čemšeničani, katerim je vzgojil domala en rod, pričata o njegovi močni osebnosti. Iz Čemšenika se je preselil v Polhov gradec ter v tem svojem rojstnem kraju služboval 6 let, nakar je nastopil nadučiteljsko mesto v Jaršah pri Domžalah, kjer je deloval polnih 20 let. Bil je mož jeklene volje, kremenitega značaja, zaveden in napreden narodnjak, ki je imel jasen pogled, poln upov v lepšo jugoslovensko bodočnost še v onih časih, ko se je o jugoslovenstvu govorilo kot o veleizdajstvu. Njegovo učiteljevanje spada v dobo, ki je bila polna političnih in narodnih bojev za vpliv moči nad učiteljskim stanom. Vestno izpolnjevanje službenih in stanovskih dolžnosti in njegove prirodne vrline so ga usposobile, da je leta 1913. postal predsednik kamniškega učiteljskega društva, katero je kot predsednik vodil do svoje upokojitve polnih 15 let. Kot društveni predsednik je bil tudi član okrajnega šolskega odbora, kjer je z vso svojo sposobnostjo deloval v prid šolstva zlasti pa svojih tovarišev, ki se ga bodo s hvalečnostjo spominjali.

Poleg šole je posvetil vse svoje moči »Sokolu«. S prihodom v Jarše je postal član domžalskega »Sokola«, ki je bil dobrega pol leta preje ustanovljen. V njem je deloval leta in leta kot tajnik. Z društvom vred je preživljal vse težave, ki so nastale kmalu po ustanovitvi, posebno pa ob graditvi sokolskega doma in med svetovno vojno. Preživel je vstajenje društva leta 1918., dočkal, da je bil plačan dom in razvit društveni prapor. Zgodovina domžalskega »Sokola« je v tesni zvezi z delom rajnega Toma, ki je bil društvu tajnik, kasneje podstarosta nazadnje pa starosta. Za svoje vestno delovanje na prostnem polju je bil kot šolnik odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

Da ne bo nepotrebnih sitnosti in zamer, uprava prosi, da se vsi z naročili podvzajajo. Za vse ostale šole se začnejo razpošiljati publikacije takoj po 15. juniju.

Dokler bo še kaj knjig v zalogi, se sprejemajo še novi naročniki.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

—Za povzdigo kmetijstva. Živahno zanimanje učiteljstva za sodelovanje s sreskimi kmetijskimi referenti so najboljši dokaz, da učitelstvo resno stremi sodelovati pri povzdigi našega kmetijstva. V zadnjem času so skoraj na vseh zborovanjih sreskih učiteljskih društev predavali sreski kmetijski referenti in dvoji kmetijski strokovnjaki. Posnemamo iz nastopnih srezov:

Konjice. Na dnevnem redu zborovanja so bila predvsem gospodarsko-kmetijska predavanja. Za sreski kmetijski odbor je govoril njegov predsednik g. Križanič o delu in smernicah odborov in je povabil učitelstvo k sodelovanju. Sreski kmetijski referent g. Nemeč je govoril o temi: »Reorganizacija kmetijstva in učitelstvo.« Sreski veterinarski referent je poročal o raznih društvih za rejo in varstvo živali in opozarjal na postopek pri kužnih obolenjih.

V Litiji je predaval sreski kmetijski referent g. Šušteršič in podal navodila za obisk potujoče kmetijske razstave.

V Kočevju je govoril nadzornik šolskih vrtov Skulj A. o urejanju in oskrbovanju šolskih vrtov in o razstavi šolskih vrtov, ki naj pokaže učiteljevo delo za povzdigo vrtnarstva in sadjarstva.

V Ljutomeru je razložil sreski kmetijski referent g. Znidaršič najnovejša izkustva o

obdelovanju zemlje in dal učitelstvu dokaj praktičnih navodil.

V Ormožu je govoril ing. g. Lukman o vinarstvu, sadjarstvu, kletarstvu in zadrugarstvu. Učitelstvo je sledilo dveurnemu predavanju z vsem zanimanjem.

V Gornjem gradu so imeli že drugo kmetijsko predavanje. Sreski kmetijski referent g. Novak je nadaljeval zadnjič začeto in nedovršeno predavanje. Po predavanju si je učitelstvo ogledalo vzorna gnojlišča in drevesnico sreskega kmetijskega odbora. Praktični ogledi so vzbudili med učitelstvom dokaj zanimanja. Veliko zanimanje po vseh srezih, bo brez dvoma rodilo zaželene uspehe za skupno delo učiteljstva, sreskih kmetijskih referentov in ostalih činiteljev za prosep našega kmetijstva in naše vasi.

Šolski radio

—XXXIII. teden. V torek dne 13. junija bo predaval g. Marjan Tratar: »Kako naj čitamo lepo čtivo«. Ta oddaja bo razgovor med predavateljem in učenci V. razreda osn. šole v Trebnjem. Razpored: 1. Uvod; 2. Našem rodu in mladinskih listih sploh. 3. Dobra in slaba knjiga. 4. Rojstvo slov. knjige — kratak pogled v njen zgodovinski razvoj. 5. Razdelitev knjig in čtiva. 6. Besedno in miselno čitanje. 7. Kako si ustvarimo lastno knjižnico. 8. Nekaj o javnih ljudskih knjižnicah. 9. K zaključku se o mladinski zbiralni knjižnici akciji v dravski banovini.

V petek dne 16. junija bo obravnaval g. Viktor Pirnat temo: »Jugoslavlani ob Adriji« po sledečih točkah: 1. Pradomovina naših prednikov. 2. Prihod Jugoslovanov na Jadran. 3. Jugoslavlani postajajo pomorci. 4. Slavna naša pomorska prošlost. 5. Morje je izvor blagostanja. 6. Uskoki. 7. Kako je sedaj tam doli? — Pripravite zemljevid Evrope in Jugoslavije!

Inozemsko šolstvo in učitelstvo

POLJSKO ŠOLSTVO.

Zakon o reformi šolstva na Poljskem ima le okvirni značaj. V njem so le glavna načela in norme; podrobna izdelava šolske organizacije pa je poverjena zaenkrat še ministru prosvete in ostalim izvršnim organom.

V sedmem starostnem letu vstopi otrok v osnovno šolo, ki jih ima dandanes Poljska 23.000. V to šolo hodijo otroci sedem let. Šolska reforma je vpeljala v to osnovnošolsko življenje tri stopnje. Prva stopnja: štirje prvi razredi, katerih naloga je nuditi učencem začetno izobrazbo; druga stopnja: peti in šesti razred »povšehne« šole ima namen razširiti temeljno izobrazbo in končno tretja stopnja: sedmi razred, ki naj pripravi učenca za življenje in mu da določene državljanske nazore, ako konča šolanje na tej stopnji. Posebnost tega šolstva je, da ima v svojem programu tudi pripravo za srednjo ali kako strokovno šolo. Tako pride lahko otrok po končanem šestem razredu »povšehne« šole v gimnazijo (ne kakor doslej po končanem 4 razredih osnovne šole) in po končanem sedmem razredu v strokovno šolo, ali pa se tu konča njegova šolska obveznost.

Jasno je, da so se morali pri takih temeljnih izpremembah osnovnega šolstva izpremeniti tudi temelji srednjega šolstva. Tudi srednja šola ima tri stopnje. Prva stopnja odgovarja dosedanjemu prvemu in drugemu razredu gimnazije in jo predela mladina že v povšehni šoli; nato pa preide v lastno šestletno srednjo šolo in to v štiriletno gimnazijo in dvoletni licej.

Najradikalnejše reforme izvaja novi zakon v zapuščenem strokovnem šolstvu. Tudi tu so vpeljane tri stopnje: strokovne šole, v

katere more biti sprejeta vsa ona mladina, ki je dovršila sedem razredov »povšehne« šole, dalje strokovne šole, v katere vstopa mladina, ki je absolvirala štiri letnike gimnazije in končno strokovno šolstvo, ki sprejema le absolvente licejev. Pa ne samo to trislojno organizacijo strokovnih šol, marveč še druge izpremembe opazimo, posebno pa to, da imajo odlični učenci navedene šole pravico nadaljevati svoj študij na nekaterih akademskih šolah, ki učno snov dovršujejo in dijake ustvarijo za popolnejše in sposobnejše življenje.

Končno pa uvaja novi zakon velike izpremembe v organizaciji učiteljske izobrazbe. Dosedaj je vsak, ki je hotel postati učitelj prešel takoj po končani sedemrazredni osnovni šoli na učiteljsko šolo. Sedaj mora imeti najprej šest razredov »povšehne« šole, dalje štiri razrede gimnazije in nato vstopi v triletni pedagoški licej.

Tudi počitnice so po novem šolskem zakonu preurejene.

Glavne počitnice trajajo od 16. junija do 19. avgusta. Velikonočne počitnice en teden, božične in novoletne počitnice pa od 25. decembra pa tja do 15. januarja. Tudi ta reforma je bila pozdravljena z velikim navdušenjem od učencev in učiteljev. K.

Vprašanja in odgovori

—Š Vprašanje K. A. v T. Ali je upravičen kraj. šol. odbor ali občina pri izplačilu stanarine in kuriva odtegniti uslužbenki davek po čl. 96 z. o. n. d.; 100% občinsko doklado; 9%

povedal, zakaj ga iščem, se ni namrdnil. Še postregel mi je s smehom in z dobro besedo. In še preden je prinesel natakarni črno kavo, sva bila že sredi pogovora.

»Te dni izide tvoja mladinska knjiga »Brkonja Čeljustnik«, ali bi mi povedal, kako si zašel med mladinske literate?«

Magajna se je nasmehnil. »Bolj slučajno. Nekoliko pa me imaš tudi na vesti, ker si me pripravil do tega, da sem začel pisati za »Naš rod«. Sicer so moji pravnici, ki sem jih objavljaval v dijaškem listu »Plamenu«, polni motivi iz otroških let. Tudi v poznejših mojih delih nastopajo večkrat otroci, tako Balonček v »Vineti«, Zarjica v »Ananasu«, Jurkica v »Gornjem mestu« itd., a vse te stvari niso bile namenjene otrokom.

Pisati za mladino pa se mi je zdelo silno težko. Nikdar prej si nisem mislil, da se bom pečal tudi z mladinsko literaturo. A ko si ti drezal vame, sem začel misliti na to. Neko noč, ko nisem mogel dolgo zaspati, je spomin grebel po moji mladosti. Naenkrat je dogodek iz mojih otroških let tako zaživel pred menoj, da sem stvar napisal kar v eni sapi. Zgodba, ki je bila objavljena v »Našem rodu«, je ugajala in to me je opogumilo, da sem postal stalen sodruženik naše mladinske revije.

Magajna je umolknil. Z roko je šel po visokem čelu, po že razredčenih svetlih lasih, velike oči pa so mu zazijale v družbo mladih dam, ki so kot nalašč posedle v nasprotni kot prav za stebel.

»Kako si prišel do »Brkonje Čeljustnika?« Magajna je pomislil za hip. »Misel za »Brkonjo Čeljustnika« me je obšla prvič, ko sem bil pri Graničarjih na italijanski meji. Tu se pričinja tipična kraška pokrajina, s prepadi in podzemskimi jamami. In prav te so me stalno spominjale na mojo lepo domačo vas s čudovito njeno okolico. Zapadni del doline Reke je zares romantična pokrajina,

† Tomo Petrovec



V nedeljo dne 28. maja je nenadoma umrl v splošni bolnici. Krepak in čvrst, kakor je bil vse svoje življenje, ni mogel kljubovati opasnemu tifuzu. Zrušil se je v 74 tem letu in v torek smo ga spremili k večnemu počitku. Tovariši od blizu in daleč so mu izkazali zadnjo čast. Njihov mogočni zbor mu je zapel zadnjo pesem, društveni predsednik g. Arrigler Antor se je v imenu učiteljstva v ganljivem in jedratem govoru poslovil. V imenu Domžalskega »Sokola« pa je govoril društveni tajnik.

Tomo Petrovec je bil rojen leta 1859. v Polhovem gradu. Svoje prvo službeno mesto je nastopil v daljnem Čemšeniku pri Zagorju ob Savi. Tam si je ustanovil svoj dom, v katerem ni bil dolgo srečen, ker mu je po nekaj letih umrla zakonska družica. Kljub temu je

Mož, ki je imel pogum pred 27 timi leti kot učitelj javno nastopati v sokolskem kroju in delovati pri »Sokolu«, je zaslužil, da se ga spominjamo s spoštovanjem.

Ohranimo ga v lepem spominu!

—ec.

A Sirok:

Pri Bogomiru Magajni



Hočeš dobiti Magajno, ne išči ga doma. Če ga ni v Unjonski kavarni, ga najdeš v nebotičniku, včasih prav v najvišjem nadstropju. In tam sem ga tudi iskal. Skozi pisano množico nedeljske gneče mi je kazal pot njegov veseli smeh.

Magajna je prav za prav sinonim za veselje, razpoloženje, za smeh in pesem. Jutra prespi in šele zvečer zaživi. Ko zaslišiš njegov »Večerni zvon« in »Pesem dvanajstih razbojnikov«, veš da je v ekstazi.

Takrat se ni prepeval; sedel je s prijateljem in čakal vesele družbe. Ko sem mu